

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal "Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile: 2006.–2008. aasta tegevuskava ühise kalanduspoliitika lihtsustamiseks ja täiustamiseks"

KOM(2005) 647 lõplik

(2006/C 309/13)

23. jaanuaril 2006. aastal otsustas komisjon vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklile 262 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses eespool mainitud ettepanek.

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutava põllumajanduse, maaelu arengu ja keskkonna sektiiooni arvamus võeti vastu 24. mail 2006. Raportöör oli hr SARRÓ IPARRAGUIRRE.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 428. istungjärgul 5.–6. juulil 2006 (5. juuli istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 164, erapooletuks jäi 1.

1. Järeldused ja soovitused

1.1 Nagu on komisjonile teatatud ka eelmistes arvamustes, toetab Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ühenduse eeskirjade lihtsustamist ning tervitab 2006.–2008. aasta tegevuskava avaldamist ühise kalanduspoliitika lihtsustamiseks ja täiustamiseks. Käesoleva arvamuse eesmärk on aidata kaasa erakordsele tööle, mida komisjon kavandab teostada ning mis on väga oluline ühenduse kalandusalaste õigusaktide täiustamiseks.

1.2 Selleks et lihtsustamine oleks edukas, on komitee arvates tarvis tihedat koostööd kalandussektoriga, toetades ja edendades sidemeid komisjoni nõuandeorganitega, st piirkondlike nõuandekomisjonide, ELi kalanduse ja akvakultuuri nõuandekomitee ning kalanduse valdkonna sotsiaaldialoogi komisjoniga.

1.3 EMSK on arvamusel, et esimese tööna peab Euroopa Komisjon konsolideerima kehtivad eeskirjad. Edasi peab komisjon EMSK arvates püüdma saavutada teatistes nimetatud eesmärgi, millega komitee täielikult nõustub:

- a) olemasolevate tekstide selgemaks muutmine, nende lihtsustamine ning parema kättesaadavuse tagamine;
- b) riigiasutuste halduskoormuse ja -kulude vähendamine;
- c) kutsetöötajaid puudutavate halduskoormuste ja kohustuste kergendamine.

1.4 Lisaks peab EMSK õigeks valdkondade ja õigusaktide valikut, millele tegevuskava keskendub: kalavarude haldamine ja säilitamine ning kalapüügitgevuse kontrollimine. Seejärel peab komisjon lihtsustamist ja täiustamist jätkama ühise kalanduspoliitika ülejäänud valdkondades.

1.5 EMSK peab õigeks suurimat lubatud väljapüüki, kvoote ja püügikoormust puudutaval teabelehel 1 välja pakutud lihtsustamismeetmeid, nimelt säilitamispoliitika erinevate aspektide eraldi käsitlemist, nende reguleerimist ühtsete rühmade alusel ja nende rakendamist mitmeaastaste tegevuskavade alusel. Siiski leiab komitee, et ajavahemik teaduslike arvamuste esitamise tähtsaja ja nõukogu detsembrikuise istungi vahel, kus määratakse kindlaks suurim lubatud väljapüük ja kvoodid ning muud

olulised haldusmeetmed, on väga lühike ja seetõttu ebapiisav kõigi vajalike konsultatsioonide ja kooskõlastamiste läbiviimiseks. Seetõttu taotleb komitee, et ajavahemik teaduslike arvamuste avaldamise ja lõppotsuste tegemise vahel oleks pikem.

1.6 Teabelehe 2 osas, mis käsitleb tehniliste meetmete lihtsustamist, väljendab EMSK muret võimaluse pärast, et Euroopa Komisjon võtab endale praegu nõukogule kuuluvad pädevused.

1.7 Seoses teabelehel 2 nimetatud võimalusega lubada liikmesriikidel võtta teatavaid kohalikke tehnilisi meetmeid leiab komitee, et nõukogu peaks heaks kiitma ka liikmesriikide taotlused, vältimaks ebavõrdsust ja diskrimineerivaid olukordi liikmesriikide kalurite vahel.

1.8 Komitee nõustub komisjoniga teabelehtedel 3, 4 ja 5 ettenähtud meetmete osas, mille eesmärk on lihtsustada andmete kogumist ja haldamist ning tõhustada kontrollimeetmeid. Kontrollimeetmete väljatöötamisel peab komitee väga oluliseks komisjoni ja Euroopa kalanduse kontrolliagentuuri tegevuse kooskõlastamist. Infotehnoloogia kasutamise osas on EMSK arvamusel, et selle rakendamiseks tuleb ette näha üleminekuperiood, selleks et kooskõlastada kõnealust protsessi tehniliste ekspertide, asjaomaste kutsetöötajate ja liikmesriikidega, tagada ärisaladus, saavutada huvirühmade usaldus ja toetus, katsetada protsessi praktikas, aidata katta uute seadmete kasutamisega kaasnevad täiendavad kulud, ning sel viisil tagada kõnealuse lihtsustava reformi edukas elluviimine.

1.9 EMSK tervitab komisjoni teabelehel 6 esitatud ettepanekut tühistada kõigi vähe- või mittevajalike aruannete esitamise kohustus, et vähendada kalurite ja liikmesriikide halduskoormust.

1.10 Komitee peab vajalikuks teabelehel 7 nimetatud lihtsustamismeetmeid ja teeb komisjonile ettepaneku kaaluda standardkokkuleppe väljatöötamist, mille saaks võtta aluseks läbivõtmisel kalanduskokkulepete sõlmimise üle kolmandate riikidega, samuti arvutistamist ning kalapüügilubade väljastamist elektroonilisel teel.

1.11 EMSK leiab, et võitlus ebaseadusliku, reguleerimata ja teatamata jäetud kalapiiüügiga, mis on üks ühise kalanduspoliitika eesmärke, vääriks samuti mainimist tegevuskavas, et määrata kindlaks võimalikult lihtne ja tõhus viis niisuguse ebaseadusliku, reguleerimata ja teatamata jäetud kalapiiüügiga võitlemiseks. EMSK on arvamusel, et kõnealuse protsessi keskmes peab olema juurdepääs tarbimisturgudele, asjaomaste sadamariikide volituste suurendamine ja avamerel toimuva ümberlaadimise keelustamine.

1.12 EMSK leiab, et 2006.–2008. aasta tegevuskava eeldab väga mahukat tööd, mistõttu on võimalik, et seda ei suudeta ellu viia kolmeaastase tähtaja jooksul. Seetõttu soovib EMSK komisjonil tegevuskava enne 2007. aasta lõppu läbi vaadata.

2. Põhjendus

2.1 Alates XXI sajandi algusest on Euroopa Liit võtnud endale ulatusliku ülesande parandada kogu oma õigusruumi, et muuta see tõhusamaks ja läbipaistvamaks.

2.2 Euroopa Liidu areng eelmise sajandi teisel poolel on viinud selleni, et ELi õigusruumist on saanud mahukas ühenduse õigusaktide kogum, mis moodustab ühenduse õigustiku.

2.3 Kõnealune õigustik on järk-järgult suurenenud tänu ühenduse iga poliitikavaldkonna õigusaktidele ja see moodustab tervikuna ühenduse poliitika õigusruumi.

2.4 Vastavalt Euroopa Ülemkogu antud volitusele ja kooskõlas ühenduse institutsioonidega tegeleb komisjon praegu ühenduse õigusruumi lihtsustamise ja täiustamisega.

2.5 ELi nimetatud õigusraamistiku lihtsustamine ja täiustamine on osa uuendatud Lissaboni majanduskasvu ja tööhõive strateegiast ning keskendub seega sellistele ühenduse õigustiku elementidele, mis mõjutavad ELi ettevõtete konkurentsivõimet.

2.6 Võttes arvesse seda, et väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted moodustavad 99 % kõigist ELi ettevõtetest ja katavad kaks kolmandikku tööhõivest, on ELi õigusaktide lihtsustamine ja täiustamine nende ettevõtete jaoks väga oluline, sest sel viisil väheneb nende praegune õigus- ja halduskoormus.

2.7 Komisjon kavandab nimetatud õigusaktide lihtsustamise ja täiustamise strateegia raames kehtestada alalise ja pideva lihtsustamisprogrammi põllumajanduse, keskkonna, tervishoiu ja tööohutuse, kalanduse, maksunduse, tollinduse, statistika ja tööõiguse valdkonnas.

2.8 Käesolevas arvamuses käsitletava komisjoni teatisega nõukogule ja Euroopa Parlamendile “2006.–2008. aasta tegevuskava ühise kalanduspoliitika lihtsustamiseks ja täiustamiseks” alustatakse nimetatud alalist ja pidevat programmi kalanduse valdkonnas mitmeaastase (2006–2008) tegevuskavaga, mille eesmärk on ühise kalanduspoliitika lihtsustamine ja täiustamine.

2.9 Organiseeritud kodanikuühiskonna institutsionaliseeritud esindajana tervitab EMSK — olles eelnevates arvamustes juba väljendanud komisjonile oma toetust ELi õigusaktide lihtsustamise osas — nimetatud tegevuskava avaldamist ja esitab käesoleva arvamuse sooviga aidata kaasa komisjoni ulatuslikule tööle, julgustades teda jätkama mitmeaastast lähenemist.

3. Taust

3.1 23.–24. märtsi 2000. aasta Lissaboni Euroopa Ülemkogu volitas komisjoni töötama välja tegevuskava “tegevuse paremaks kooskõlastamiseks õigusruumi lihtsustamiseks”. Nimetatud volitust kinnitati ka Stockholmi (23.–24. märts 2001), Laekeni (8.–9. detsember 2001) ja Barcelona (15.–16. märts 2002) Euroopa Ülemkogul.

3.2 Sellega seoses esitas komisjon Euroopa avaliku halduse valge raamatu, mis võeti vastu 2001. aasta juulis⁽¹⁾. Nimetatud valge raamatu üks osa oli pühendatud õigusaktide kvaliteedi parandamisele. Dokumendi kohta viidi läbi laiaulatuslik konsulteerimine, mis lõppes 31. märtsil 2002. aastal.

3.3 Kõnealuse teatise kohta koostatud EMSK arvamuses väidetakse, et “komitee toetab valges raamatus esitatud ettepanekuid Euroopa õigusloome protsessi lihtsustamiseks ja kiirendamiseks, sest ühenduse eeskirjad on üha keerukamad ja lisanduvad sageli olemasolevatele riiklikele eeskirjadele, selle asemel et neid tõepoolest lihtsustada ja ühtlustada”⁽²⁾.

3.4 Kõnealuse dünaamika raames esitas komisjon 2002. aasta juunis tegevuskava õigusruumi lihtsustamiseks ja täiustamiseks⁽³⁾, mille kohta viidi taas läbi konsulteerimine ühenduse teiste institutsioonidega.

3.5 Tegevuskava on selgelt suunatud sellele, et pärast õigusloome kolme põhietapi — komisjon esitab õigusakti ettepaneku, Euroopa Parlament ja nõukogu arutavad ettepanekut ning liikmesriigid kohaldavad õigusakti — läbimist sõlmitaks institutsioonidevaheline kokkulepe ühenduse õigusaktide kvaliteedi parandamiseks.

⁽¹⁾ KOM(2001) 428 lõplik, 30.7.2001.

⁽²⁾ CESE 357/2002 — EÜT C 125, 27.5.2002, lk 61 (KOM(2001) 428 lõplik “Euroopa avaliku halduse valge raamat”).

⁽³⁾ KOM(2002) 278 lõplik, 5.6.2002 — “Õiguskeskkonna lihtsustamise ja täiustamise tegevuskava”.

3.6 Varasematel aastatel käivitatud ELi õigusaktide lihtsustamisele andis uut hoogu komisjoni 2003. aasta veebruari teatis "Ühenduse õigustiku ajakohastamine ja lihtsustamine" ⁽⁴⁾. Nimetatud teatisega alustas komisjon ulatuslikku programmi, määramaks kindlaks, milliseid õigusakte on võimalik lihtsustada, konsolideerida ja kodifitseerida. Programm jätkub praegugi.

3.7 Komisjoni 2005. aasta mais esitatud teatis "Parem õiguslik reguleerimine majanduskasvu edendamiseks ja töökohade loomiseks Euroopa Liidus" ⁽⁵⁾ aitas kaasa institutsioonidevahelisele parema õigusliku reguleerimise kokkuleppele, mille Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon allkirjastasid 16. detsembril 2003. Kokkuleppe peaesmärgiks on parandada ühenduse õigusaktide kvaliteeti ning nende ülevõtmist liikmesriikide õigusesse ⁽⁶⁾.

3.8 2005. aasta oktoobris avaldas komisjon ühenduse Lissaboni kava rakendamise raames teatise "Õiguskeskkonna lihtsustamise strateegia" ⁽⁷⁾, mis käivitas ühenduse erinevate poliitika- ja valdkondade tegevuskavad alaliste lihtsustamisprogrammide abil.

3.9 Samaaegselt aktiivse tööga ühenduse õigustiku ja õigusruumi üldise lihtsustamise ja täiustamise suunamiseks, esitas komisjon nõukogule ja Euroopa Parlamendile teatise "Ühise kalanduspoliitika õigusruumi parendamise ja lihtsustamise perspektiivid" ⁽⁸⁾.

3.10 Käesoleva arvamuse aluseks on viimati nimetatud teatis ja teatis "2006.–2008. aasta tegevuskava ühise kalanduspoliitika lihtsustamiseks ja täiustamiseks".

3.11 Mõistes kõigi ühenduse õigusaktide lihtsustamise ja täiustamise keerukust, kutsus EMSK komisjoni üles jätkama alustatud teed, innustades teda kinni pidama kehtestatud tähtaegadest, et saavutada püstitatud eesmärgid.

4. Üldised märkused

4.1 Ühenduse kalandusalased õigusaktid 1983–2002

4.1.1 Ühenduse kalandusalased õigusaktid moodustasid osa 1983. aasta ühisest kalanduspoliitikast. Tolleaegset kalanduspoliitikat reguleerivad õigusaktid ei olnud piisavad. Kalanduse haldamise eeskirjad põhinesid teaduslike järelduste muutmisel õigussäteteks, peaaegu täielikult puudus teabevahetus ühenduse kalandussektoriga ning vaevaline otsuste tegemise menetlus komisjoni, nõukogu ja Euroopa Parlamendi kaudu muutis kalandusalased õigusaktid väga keerukaks.

⁽⁴⁾ KOM(2003) 71, veebruar 2003.

⁽⁵⁾ KOM(2005) 97, märts 2005.

⁽⁶⁾ ELT C 321, 31.12.2003 ja parandus ELT C 4, 8.01.2004.

⁽⁷⁾ KOM(2005) 535, oktoober 2005 — "Ühenduse Lissaboni kava rakendamine: õiguskeskkonna lihtsustamise strateegia".

⁽⁸⁾ KOM(2004) 820 lõplik, 15.12.2004.

4.1.2 Möödunud aastate ja praeguse arengu hindamisel tuleb arvesse võtta, et kalandusalased õigusaktid hõlmavad ühelt poolt väga erisuguseid püügipiirkondi ja teiselt poolt niisuguseid erinevaid elemente nagu struktuure, säilitamist ja keskkonda, välisressurse, turge ja järelevalvet. See mitmetahulisus nõuab palju erinevaid õigusakte või siis mahukaid, raskesti tõlgendatavaid õigusakte.

4.1.3 Iga aasta lõpus toimuv nõukogu otsustusprotsess aastase suurima lubatud väljapiiugi ja kvootide määramiseks tekitab raskusi kõigi vajalike konsultatsioonide korraldamisel ning otsuse vastuvõtmise ja jõustumiskuupäeva vahelisest tähtsust kinnipidamisel, mis omakorda toob kaasa juba avaldatud määruste korduva muutmise.

4.1.4 Ühise kalanduspoliitika õigusnormide paratamatu pidev muutmine teeb need ekspertide poolt välja töötatud tekstid, kus õigussätete koostamisel tuginetakse sageli keerukatele teaduslikele tekstidele, keskmise kodaniku — kaluri — jaoks raskesti mõistetavaks.

4.1.5 Läbirääkimised nõukogus ja parlamendis on sageli viinud esialgsetest ettepanekutest veelgi keerulisema lõpptekstini.

4.1.6 Seadusandlikul ja poliitilisel tasandil on paljud õigussätted seatud vajalikust tasemest kõrgemale, mis teeb ka keerulisemaks nende muutmise ja lihtsustamise.

4.1.7 EMSK mõistab, et kuigi paljudel juhtudel püsivad sellise olukorra põhjused praeguseni, on komisjon neist siiski teadlik ning astub samme olukorra parandamiseks. Seda tehti 1983. aasta ühise kalanduspoliitika muutmisega juba 1992. aastal ning nimetatud eesmärk on ka nüüd esitatud 2006.–2008. aasta tegevuskaval, mis järgneb 31. detsembri 2002. aasta ühise kalanduspoliitika reformile.

4.2 Praegused ühenduse kalandusalased õigusaktid

4.2.1 31. detsembri 2002. aasta ühise kalanduspoliitika reform ⁽⁹⁾ hõlmab loomuliku osana ühise kalanduspoliitika lihtsustamist, olles juba alustanud mitmeid tühistamist, reguleerimist, aegunuks tunnistamist ning õiguskeskkonna süsteemse läbivaatamise meetmeid.

4.2.2 Määruse ettepanek Euroopa Kalandusfondi loomise kohta ⁽¹⁰⁾, mille kohta komitee on juba koostanud toetava arvamuse, on hea näide lihtsustamisalgatuse kavandamisest, sest neljas, mitmeaastasi arendusprogramme ja kalanduse arendusrastut käsitlevas määruses kokkuvõetud eeskirjad asendatakse või muudetakse üheainsa määruse abil.

⁽⁹⁾ Nõukogu määrus (EÜ) nr 2371/2002.

⁽¹⁰⁾ KOM(2004) 497 lõplik.

4.2.3 Aastatel 2004–2005 on komisjon kehtestanud rea õigusakte, mis aitavad kaasa ühise kalanduspoliitika reformimisele ja lihtsustamisele. Nende hulgast väärivad esiletõstmist järgmised:

- Euroopa Kalandusfond;
- Euroopa kalanduse kontrollagentuur;
- piirkondlike nõuandekomisjonide loomine;
- ühenduse rahalised vahendid ühise kalanduspoliitika ja mereõiguse rakendamiseks.

Lisaks on läbi viidud ulatuslik, kontaktiderohke arutelu, mille tulemusena esitati eespool nimetatud teatis “Ühise kalanduspoliitika õigusruumi parendamise ja lihtsustamise perspektiivid”.

4.2.4 Nimetatud teatisest järeldub, et ühise kalanduspoliitika õigusruumi parandamiseks ei piisa üksnes asjaomaste määruste arvu vähendamisest, vaid samal ajal tuleb:

- muuta olemasolevaid tekste selgemaks, neid lihtsustada ning tagada nende parem kättesaadavus;
- vähendada riigiasutuste halduskoormust ja –kulusid;
- kergendada kutsetöötajaid puudutavaid halduskoormusi ja kohustusi.

4.2.5 EMSK leiab, et igasugusel tekstide selgemaks muutmisel peab komisjon erilist tähelepanu pöörama nende konsolideerimisele. pidev viitamine varasematest aastatest pärit teiste määrustele raskendab märkimisväärselt tekstide mõistetavust.

4.2.6 Viimati nimetatud teatise kohaselt on ilmne, et mõnede ühise kalanduspoliitika elementide rakendamine valmistab eriti suuri raskusi: kalapüügitegevuse kontrollimine erineva kohaldamise tõttu liikmesriikides ja kalavarude säilitamise meetmed erinevate haldusmeetmete kombineeritud kohaldamise tõttu.

4.2.7 Kokkuvõttes nähtub antud analüüsist, et alahindamata ühenduse kalanduse haldamise vältimatut keerukust, on kehtivad õigusnormid järk-järgult muutunud liiga keeruliseks.

4.2.8 EMSK on arvamusel, et komisjon peab ühise kalanduspoliitika õigusaktide täiustamisel ja lihtsustamisel eelkõige tähelepanu pöörama kalapüügitegevuse kontrollimisele ja kalavarude säilitamise meetmetele. Selleks tuleb tugevdada hiljuti loodud Euroopa kalanduse kontrollagentuuri tegevust.

4.3 2006.–2008. aasta tegevuskava ühise kalanduspoliitika lihtsustamiseks ja täiustamiseks

4.3.1 Eespool nimetatud teatiste alusel läbiviidud tööde tulemusena palus nõukogu komisjonil esitada mitmeaastase tegevuskava, mis võtaks arvesse kõiki nimetatud nõudeid, mis on vajalikud ühise kalanduspoliitika lihtsustamiseks ja täiustamiseks. Vastusena kõnealusele taotlusele esitas komisjon 2005. aasta detsembris teatise “2006.–2008. aasta tegevuskava ühise kalanduspoliitika lihtsustamiseks ja täiustamiseks”⁽¹⁾.

4.3.2 Komisjoni esitatud 2006.–2008. aasta tegevuskava hõlmab:

- meetodikat ühise kalanduspoliitika lihtsustamiseks ja täiustamiseks;
- selliste algatuste määratlemist, mida tuleb lihtsustada ja täiustada esmajärjekorras.

4.3.3 Tegevuskava lähenemine on lihtne. Määratletakse valdkonnad (kontroll, püügikoormus, rahastamine jt), mida õigusaktide lihtsustamine ja täiustamine hõlmab. Iga valdkonna osas määratakse kindlaks vajalikud meetmed, lihtsustamisprotsessi kaasatud osapooled ja selle elluviimise tähtajad ajavahemikus 2006–2008. Iga valdkonna osas määratakse kindlaks kolm lihtsustatavate õigusaktide liiki:

- õigusaktid, mille läbivaatamist on juba alustatud;
- järgnevatel aastatel koostatavad uued õigusaktid;
- kehtivad õigusaktid, mida tuleb lihtsustada esimesena.

4.3.4 Ühise kalanduspoliitika lihtsustamise tegevuskava 2006–2008 algusperioodil keskendutakse eelkõige viimati nimetatud kehtivatele õigusaktidele. Kõik need õigusaktid puudutavad kalapüügitegevuse haldamise ja kontrollimeetmeid.

4.3.5 EMSK peab õigeks valida tegevuskava prioriteetideks nimetatud kaks valdkonda, sest suures osas on kehtivate õigusnormide keerukus seotud just nende küsimustega. Seejärel peab komisjon lihtsustamist ja täiustamist jätkama ühise kalanduspoliitika ülejäänud valdkondades.

4.3.6 Läbivaatamisel olevate õigusaktide puhul, mille suhtes juba kohaldatakse lihtsustamisprintsipi, jätkatakse menetlust vastavalt kõnealusele, õigusaktide täiustamise kavale. See puudutab näiteks Euroopa Kalandusfondi või üldsätteid kalapüügilubade kohta kolmandate riikide vetes kalanduskokkulepete raames. Mõlemale õigusaktile, mida komisjon on juba lihtsustanud, on komitee andnud positiivse hinnangu asjaomases arvamuses.

⁽¹⁾ KOM(2005) 647 lõplik, 8.12.2005.

4.3.7 Tegevuskavas nähakse ette, et järgnevatel aastatel koostatavad uute õigusaktide puhul tuleb korrapäraselt kinni pidada lihtsustamiseesmärkidest.

4.3.8 Komitee leiab, et 2006.–2008. aasta tegevuskava üldine lähenemisviis on õige, ning komitee avaldab sellele toetust. Tegevuskava lisas toodud meetmete elluviimine ettenähtud tähtaegadeks nõuab siiski suuri pingutusi. Esmatähtis on seetõttu liikmesriikide, Euroopa Parlamendi, piirkondlike nõuandekomisjonide kaudu kalandussektori ning samuti ELi kalanduse ja akvakultuuri nõuandekomitee ning kalanduse valdkonna sotsiaaldialoogi komisjoni jõudude ühendamine ja vastastikune mõistmine.

4.3.9 Tegevuskava ellurakendamine keskendub eelkõige järgmistele valdkondadele ja õigusaktidele:

Kalavarude säilitamine:

- suurim lubatud väljapüük/ kvoodid, püügikoormus;
- noorte mereorganismide kaitseks võetud tehnilised meetmed;
- andmete kogumine ja haldamine ühise kalanduspoliitika raames.

Kalapüügtegevuse kontrollimine:

- kontroll — õigusaktide kogum;
- kontroll — arvutistamine;
- aruandluskohustus;
- kalapüügiload ühenduse vetest väljaspool.

4.3.10 Kõik need seitse õigusakti on esitatud tegevuskava lisas teabelekena, kus on toodud olemasoleva asjaomase õigusraamistiku ja –ruumi lihtsustamiseks võetavad meetmed. Iga meetme puhul nähakse ette tegevuskava, millega täpsustatakse kõnealuse meetmega hõlmatud osapooled, ja esitatakse lihtsustavate õigusaktide nimekiri ning kasulikud viited kavandatud lihtsustamisele.

4.3.11 Olles põhjalikult analüüsinud kõiki seitset teabelehte, peab EMSK reformimise ja lihtsustamise käsitlusviisi õigeks ning leiab, et kui ettenähtud tähtaegadest peetakse kinni ning viiakse ellu kõik teabelehtedel nimetatud sammud, parandab 2006.–2008. aasta tegevuskava ühenduse kalandusalaseid õigusnorme märkimisväärselt.

4.3.12 Tegevuskava teabelehel 1 esitatakse suurimat lubatud väljapüüki/ kvooti ja püügikoormust puudutavad lihtsustamismeetmed. Peamiselt puudutab see nõukogu iga-aastasi määrusi, millega määratakse järgmiseks aastaks kindlaks püügivõimalused, korraldades nende õigusaktide ülesehitust, millega kehtestatakse kalavarude kasutamine, tehes otsuseid ühtsete rühmade alusel ning töötades välja mitmeaastased tegevuskavad.

4.3.13 EMSK peab teabelehel 1 esitatud lihtsustamismeetmeid õigeks. Kõige olulisem on seejuures säilitamispoliitika erinevate aspektide eraldi käsitlemine, nende reguleerimine ühtsete rühmade alusel ja nende rakendamine mitmeaastaste tegevuskavade alusel.

4.3.13.1 Siiski leiab komitee, et liiga lühike ajavahemik teaduslike arvamuste esitamise ja nõukogu detsembrikuu istungi vahel, kus määratakse kindlaks suurim lubatud väljapüük ja kvoodid ning muud olulised haldusmeetmed nagu püügikoormuse piiramine, takistab kõigi vajalike konsultatsioonide ja kooskõlastamiste läbiviimist. Niisuguse kiirustava ja keeruka otsustusprotsessi tulemusena kehtestatud õigusaktides võib esineda tehnilisi ja õiguslikke puudujääke, mistõttu tuleb neid muuta uute määrustega, muutes õigusaktid ja nende rakendamise järjest keerulisemaks. Puudulik konsulteerimine asjaomaste kutsetöötajate ja teiste huvirühmadega takistab märkimisväärselt eeskirjade mõistmist, aktepteerimist ja rakendamist — seega nende tõhusust.

4.3.13.2 Samuti on komitee arvamusel, et piirkondlike kalandusorganisatsioonide haldusmeetmete otsustusprotsessi jaoks on ajavahemik teadusliku arvamuse esitamise ja otsuse tegeva organi koosoleku vahel liiga lühike. Nimetatud ebapiisavast tähtjast tulenevad samasugused tagajärjed nagu kirjeldati eelmises punktis.

4.3.13.3 Komisjoni välja pakutud ühtsete rühmade alusel lähenemist peab EMSK kohaseks, eriti juhul, kui — nagu komitee loodab — selle all mõistetakse ühtsete püügipiirkondade alusel lähenemist ja kui see tähendab kahe tasandi õigusakte: horisontaalset raammäärust ja iga püügipiirkonda käsitlevat rakendusmäärust.

4.3.13.4 Samas leiab EMSK, et nagu kogemus näitab, kaasneb varude taastamise ja mitmeaastaste haldamiskavadega ulatuslik konsulteerimine ja kooskõlastamine. Kui nimetatud kavad on vastu võetud, lihtsustavad need otsuste tegemise protsessi rakendusajal. Siiski leiab komitee, et kavades tuleb kinni pidada praegusest volituste jaotusest nõukogu ja komisjoni vahel ning näha ette läbivaatamise võimalused, pidades silmas kriteeriumide arengut asjaomaste kalavarude olukorra hindamiseks.

4.3.14 Komitee arvates nõuab kalavarude haldamise meetmete otsustusmenetluse reform, mis on õigusaktide lihtsustamise ja nende tõhususe suurendamise tagatis, et teaduslike arvamuste ja soovitude esitamine (ICES ja kalanduse juhtimise nõuandekomitee (ACFM) ühenduse vete kohta ja piirkondlike kalandusorganisatsioonide teaduslikud komiteed teiste vete kohta) toimuks varem, võimaldades sel viisil põhjalikult konsulteerida piirkondlike nõuandekomisjonide ja ELi kalanduse ja akvakultuuri nõuandekomiteega. Samuti võib vajalikuks osutada suurima lubatud väljapüügi/kvootide paketi jaotamine mitme nõukogu vahel ning haldusaasta muutmise, lähendades seda aasta bioloogilisele tsüklile ning kohandades seda turule.

See on globaalne protsess, mitte üksnes "front loading". EMSK leiab, et kõiki aspekte tuleb põhjalikult uurida ja saavutada võimalikult suur kooskõlastatus liikmesriikide, asjaomaste kutsetöötajate ning teiste huvirühmadega.

4.3.15 Teabelehe 2 eesmärk on reformida kehtivaid, noorte mereorganismide kaitset puudutavaid õigusakte tehniliste meetmete järkjärgulise ümberrühmitamise teel püügipiirkondade kaupa. Kuigi komitee tervitab püügipiirkondade kaupa lähenevaid kõigi haldusmeetmete puhul, on komitee arvates niisugune lähenemine kohaldatav eelkõige tehniliste meetmete suhtes. Komisjoni välja pakutud süsteem tugineb tehniliste meetmete kohaste õigusnormide juriidilise ülesehituse ümberkorraldamisele, tehes ettepaneku, et nõukogu koostaks kokkuvõtva määruse üldsuumiste kohta ning komisjon üksikasjalikumad määrused tehniliste aspektide kohta. EMSK väljendab muret sellise lihtsustamise pärast, mis annab komisjonile praegu Ministrite Nõukogule kuuluvad seadusandlikud pädevused. Seetõttu on komitee arvamisel, et kui õigusaktid töötatakse välja vastavalt nimetatud lihtsustamissetpanekule, peab lõppotsus jääma nõukogule.

4.3.16 Seoses teabelehel 2 käsitletava võimalusega lubada liikmesriikidel võtta kohalikke tehnilisi meetmeid, on EMSK arvamisel, et kõnealune luba võib tekitada ebavõrdsust ja erinevate liikmesriikide kalurite suhtes diskrimineerivaid olukordi, kui nimetatud meedet kuritarvitatakse või kui seda kohaselt ei kontrollita, minnes vastuollu ühise kalanduspoliitika eeskirjade ühtlustamise vajadusega. Seetõttu tuleks ka liikmesriikide asjaomased taotlused nõukogu poolt heaks kiita.

4.3.17 Väljapakutud meetmete elluviimiseks peab komisjon vajalikuks laiendada eelnevaid konsultatsioone asjaomase sektoriga, hinnata rakendatud tehniliste meetmete tulemusi, täpsustada teatud tehnilisi mõisteid, koostada brošüüre ja teabelehti, kasutada infotehnoloogiat ning vähendada kalurite aruandluskoostust. Pidades kõiki nimetatud meetmeid vajalikuks, soovib komitee rõhutada, et infotehnoloogia kasutamine andmete sisetamiseks ja haldamiseks nõuab kohandamist ja rahalist toetust, mis võimaldaks kalalaevadel nimetatud uued tehnoloogiad kasutusele võtta. Seetõttu leiab komitee, et vajalik on mõistliku pikkusega üleminekuperiood, selleks et kooskõlastada kõnealust protsessi tehniliste ekspertide, asjaomaste kutsetöötajate ja liikmesriikidega, tagada ärisaladus, saavutada huvirühmade usaldus ja toetus, protsessi praktikas katsetada, aidata katta uute seadmete kasutamisega kaasnevad täiendavad kulud ning sel viisil tagada kõnealuse lihtsustava reformi edukas elluviimine.

4.3.18 Teabelehel 3 tehakse ettepanek vähendada ühise kalanduspoliitika andmete kogumist ja haldamist käsitlevate õigusaktide hulka. Samuti kui teabelehe 2 puhul puudutab kõnealune lihtsustus praeguste õigusnormide juriidilise ülesehituse ümberkorraldamist, kehtestades nõukogu määrusega üldise lähenemisviisi ja määrares komisjoni rakendusmäärusega kind-

laks tehnilised ja haldusaspektid. EMSK rõhutab veelkord punktis 4.3.15 nimetatud muret ettepanekuga komisjonile antavate pädevuste üle.

4.3.19 Lihtsustamise raames teeb komisjon teabelehel 3 ettepaneku töötada välja andmete kogumise ja haldamise mitmeaastane kava, et vähendada liikmesriikide halduskoormust. Komitee peab komisjoni ettepanekut kohaseks ja vajalikuks, välja arvatud punktis 4.3.17 esitatud märkuste osas.

4.3.20 Teabelehel 4 tehakse ettepanek reformida praegusi kontrollimist puudutavaid õigusakte, vaadates läbi kehtivad määrused ja kohandades need ühise kalanduspoliitika reformile. EMSK peab kontrollimist puudutavate määruste läbivaatamist väga oluliseks, ühtlustamaks erinevaid eeskirju, et vältida erinevaid tõlgendusi. Kõik inspekteerimist ja kontrollimist puudutavad sätted peavad olema ühetähenduslikud inspekteerimise mõiste, selle elluviimise meetodite ja praktikas rakendamise viiside osas. Komitee palub kontrollimist puudutavate õigusaktide lihtsustamisel komisjonil silmas pidada Euroopa kalanduse kontrolliagentuuri olemasolu.

4.3.21 Teabelehel 5 teeb komisjon ettepaneku vaadata läbi kõik kontrollimise arvutistamist käsitlevad õigussätted. Nähakse ette määruste koostamine, kui nõukogu võtab vastu otsuse komisjoni ettepaneku kohta kalapüügi elektroonilise registreerimise ja aruandluse ning kaugseirevahendite kohta⁽¹³⁾. Samuti nähakse ette kolmandate riikidega sõlmitud kalanduskokkulepete haldamise arvutistamine kõnealuste kokkulepetega seotud kalapüügilitsentside ning püügiandmete ja püügikoormuse osas. Pidades kontrollisüsteemide arvutistamist vajalikuks, kordab EMSK punktis 4.3.17 väljendatud seisukohta, et infotehnoloogia rakendamiseks on vajalik üleminekuperiood.

4.3.22 Teabelehel 6 nähakse ette ühist kalanduspoliitikat käsitlevate õigusaktide kogumi lihtsustamine, et eemaldada ühise kalanduspoliitika rakendamiseks vähe- või mittevajalike aruannete esitamise kohustus. EMSK on arvamisel, et lihtsustamise raames tuleb eemaldada kõik vähe- või mittevajalike aruannete esitamise kohustused, vähendades sel viisil asjaomaste isikute ja liikmesriikide halduskoormust.

4.3.23 Teabelehel 7 käsitletav lihtsustamine puudutab kalapüügilubade väljastamist ühenduse vetest väljaspool, korraldades ümber kolmandate riikidega sõlmitud kalanduskokkulepete haldamise. Lihtsustamine käsitleb praeguse õigusnormide juriidilise ülesehituse ümberkorraldamist, säilitades nõukogu heakskiitmise aluspõhimõtete puhul ning hõlmates komisjoni määrusega tehnilisi ja haldusaspekte. Komitee peab kõnealuseid lihtsustamismetmeid vajalikuks ja teeb komisjonile ettepaneku kaaluda standardkokkuleppe väljatöötamist, mille saaks võtta aluseks läbirääkimistel kalanduskokkulepete sõlmimise üle mis tahes kolmanda riigiga, samuti arvutistamist ning kalapüügilubade väljastamist elektroonilisel teel.

⁽¹³⁾ KOM(2004) 724 lõplik.

4.3.24 EMSK leiab, et ühise kalanduspoliitika lihtsustamine ja täiustamine ühenduse vetest väljaspool tegutsevate laevastike puhul nõuab lisaks püügipiirkondade kaupa lähenemist ja erikäsitlemist igal tasandil: laevastik, püügiload, püügilitsentsid, deklaratsioonid jms. EMSK on arvamisel, et ELi liikmesriigi lipu all sõitval laeval, mis tegutseb ühenduse vetest väljaspool, peavad olema õigused ja kohustused vastavalt püügile ja asjaomasele piirkonnale. EMSK palub seega komisjonil nimetatud eesmärk tegevuskavasse lisada, mis ei tohi piirduda üksnes kalanduskokkulepete (või partnerluslepingute) peatükiga. Sellega seoses rõhutab komitee ühenduse sotsiaalpartnerite poolt tunnustatud sotsiaalklausli täitmise vajadust.

4.3.25 EMSK leiab, et võitlus ebaseadusliku, reguleerimata ja teatamata jäetud kalapüügiga, mis on üks ühise kalanduspoliitika eesmärke (eelkõige selle välismõõtmes), vääriks samuti tegevuskavas mainimist, et määrata kindlaks võimalikult lihtne ja tõhus viis niisuguse kalapüügi vastu võitlemiseks. EMSK on arvamisel, et kõnealuse protsessi keskmes peab olema juurdepääs tarbimisturgudele, asjaomase sadamariigi volituste suurendamine ja avamerel toimuva ümberlaadimise keelustamine.

5. Konkreetsed märkused

5.1 Komisjoni teatistes esitatud 2006.–2008. aasta tegevuskava on väga oluline ühenduse kalandusalaste õigusaktide täiustamiseks. Kalavarude järelevalve ja haldamise valdkonnas ei ole leitud rohkem olulisi õigusakte, mis tuleks lisada komisjoni väljapakutud õigusaktidele. Seetõttu innustab EMSK komisjoni neid viivitamata ellu viima.

5.2 Komitee leiab, et täiustatavate ja lihtsustatavate õigusaktide hulgas on mitmeaastaste halduskavade elluviimiseks eriti oluline suurimat lubatud väljapüüki/ kvoote ja püügikoormust puudutav õigusakt.

5.3 2006.–2008. aasta tegevuskava elluviimine võib nõuda komisjonilt uute rakendusmääruste koostamist. Komitee leiab, et see ei tekita probleeme. Isegi kui ka ühenduse õigustik suureneb, on oluline see, et määrused oleksid lihtsamad, suunatud asjaomastele püügipiirkondadele, hõlpsalt loetavad ja võimalikult konsolideeritud.

5.4 Seoses viimati nimetatud aspektiga soovib EMSK juhtida komisjoni tähelepanu sellele, et praeguste kalandusalaste õigusaktide tõlgendamine on väga keerukas rohkete viidete tõttu teistele määrustele, direktiividele ja teatistele. Tekstide konsolideerimine on esmatähtis nende lugemise ja mõistmise hõlbustamiseks.

5.5 Väga oluline on komisjoni ja Euroopa kalanduse kontrolliagentuuri tegevuse kooskõlastatus kontrollimeetmeid puudutavate eeskirjade rakendamisel. Et lahendada kaluritele meeolehärmi tekitav olukord, kus liikmesriigid tõlgendavad kalanduse kontrolli puudutavaid ühenduse õigusakte erinevalt, peab Euroopa kalanduse kontrolliagentuur kriteeriumid ühtlustama.

5.6 Komitee peab ühenduse kalandusalaste õigusaktide arvu- tistamist oluliseks, võimaldamaks ühenduse tekstidele juurdepääsu elektroonilisel teel. Siiski tuleb uued infotehnoloogiad kalalaevadel kasutusele võtta tasapisi ja järk-järgult, ilma et sellega kaasneks kulud kaluritele, sest mõned infotehnoloogilised vahendid võivad osutada laevade jaoks sobimatuks.

5.7 Komitee innustab komisjoni ületama kõiki 2006.–2008. aasta tegevuskavaga seonduvaid raskusi, olles veendunud, et kõnealune kava on väga vajalik ja toob ühenduse kalandussektori suurt kasu.

Brüssel, 5. juuli 2006

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Anne-Marie SIGMUND